

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ส่งผลให้หลายประเทศทั่วโลกต้องเผชิญกับความหลากหลายทั้งด้านสังคมและระบบเศรษฐกิจซึ่งมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตเป็นอย่างมาก ทำให้หลายประเทศต้องเร่งเตรียมพร้อมโดยการสร้างกลไกและพัฒนาคนให้มีศักยภาพสูงขึ้น ให้สามารถปรับตัวและรู้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้ประเทศชาติก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคงและเท่าเทียม

ในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) เป็นปีที่ประชาคมอาเซียนมีผลอย่างสมบูรณ์ตามข้อตกลงที่ประเทศสมาชิกได้ลงนามร่วมกันในกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ส่งผลให้ประเทศสมาชิกประชาคมจำนวน 10 ประเทศต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามข้อตกลงที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย 3 เสาหลัก (pillars) ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community-APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) และประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC) จากกฎบัตรอาเซียนดังกล่าว ได้นำไปสู่การกำหนดแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียนครอบคลุมทั้ง 3 เสาหลัก สำหรับแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน (A Blueprint for ASEAN Socio-Cultural Community) ได้กำหนดให้การศึกษาถือเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างประชาคมอาเซียน โดยถือว่าการพัฒนามนุษย์เป็นเป้าหมายสำคัญอันดับแรกในการเสริมสร้างวิถีชีวิตที่ดีของประชากรในภูมิภาค จึงกำหนดให้มีการดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของผู้นในภูมิภาค ดังนั้น การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประชากรในประชาคมให้มีคุณภาพที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม (จุไรศิริ ชูรักษ์, 2555 : 1)

ประเทศไทยซึ่งเป็นหนึ่งในสมาชิกอาเซียน ได้ตระหนักถึงบทบาทและภารกิจสำคัญในการเสริมสร้างความร่วมมือกับอาเซียนเพื่อสร้างความแข็งแกร่งของอาเซียนในเวทีโลก โดยเฉพาะการใช้กลไกความร่วมมือด้านศึกษานำพาอาเซียนสู่การเป็นประชาคมที่มีความมั่นคง ดังคำกล่าวตอนหนึ่งของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อดีตนายกรัฐมนตรี ในพิธีเปิดการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2552 ที่ว่า

“ประชาชนของอาเซียนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของอาเซียน เราต้องทำให้

แน่ใจว่า พวกเขามีช่องทางที่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาบุคคลและ เราควรดำเนินการดังกล่าวโดยการส่งเสริมและลงทุนในด้านการศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเสริมสร้างศักยภาพในด้านอื่น ๆ นี่คือนสิ่งที่เราเรียกว่า การลงทุนระยะยาว เพื่ออนาคตของประชาคม ซึ่งจะช่วยให้กระบวนการสร้างประชาคมที่ยั่งยืนต่อไป”

(ฟาฏินา วงศ์เลขา, 2553)

ในการดำเนินงานด้านการศึกษา อาเซียนได้กำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์โดยให้ความสำคัญต่อการสร้างสังคมฐานความรู้ การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกระดับได้รับการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา การส่งเสริมการดูแลเด็กปฐมวัยและการพัฒนาการเสริมสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียนสำหรับเยาวชน ด้วยการจัดการศึกษาและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างอัตลักษณ์อาเซียนบนพื้นฐานของมิตรภาพและความร่วมมือระหว่างกัน โดยอาเซียนได้กำหนดให้ประเทศต่าง ๆ มีการดำเนินการด้านการศึกษา ได้แก่ การจัดการศึกษาเพื่อให้ทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาในระดับประถมศึกษาในอาเซียนภายในปี 2558 โดยมุ่งเน้นการจัดการไม่รู้หนังสือ และจัดการศึกษาภาคบังคับให้แก่นักเรียนระดับประถมศึกษาสำหรับทุกคนอย่างเสมอภาค ปราศจากความเหลื่อมล้ำทางสังคม ภูมิศาสตร์ชาติพันธุ์ และ/หรือความพิการทางกาย ซึ่งตั้งเป้าหมายสูงสุดในอัตราร้อยละ 70 ภายในสิ้นปี 2554 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการปรับตัวในด้านการศึกษา รวมทั้งการศึกษาฝึกอบรมด้านทักษะ อาชีวศึกษา ด้านเทคนิคในภูมิภาค ด้านพัฒนาโครงการความร่วมมือทางการศึกษา และพัฒนาเทคนิค เช่น การฝึกอบรมครูและเจ้าหน้าที่ โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา การส่งเสริมความร่วมมือด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมด้านการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะในสังคมที่ถูกละเลย ด้วยการศึกษากาไกลและ e-Learning การส่งเสริมเครือข่ายทางการศึกษาในสถาบันการศึกษาหลาย ๆ ระดับ และดำเนินการสร้างเครือข่ายมหาวิทยาลัย การเสริมสร้างและสนับสนุนการแลกเปลี่ยนนักเรียนและเจ้าหน้าที่ การปฏิสัมพันธ์ทางอาชีพในภูมิภาค ซึ่งรวมถึงการสร้างกลุ่มวิจัยภายในสถาบันระดับอุดมศึกษา ด้วยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน การส่งเสริมโอกาสที่เท่าเทียมทางการศึกษาสำหรับสตรีและเด็กหญิง การพัฒนาและเสนอหลักสูตรอาเซียนศึกษา ทั้งในระดับประถม มัธยม และอุดมศึกษา การสนับสนุนพลเมืองของประเทศสมาชิกให้เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในภาษาอังกฤษ เพื่อให้สามารถสื่อสารกันได้โดยตรงและเข้าร่วมในประชาคมระหว่างประเทศได้กว้างขวางขึ้น และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การส่งเสริมการพัฒนาการดูแลเด็กปฐมวัยด้วยการแบ่งปันวิธีปฏิบัติอันดีเลิศ ประสบการณ์ และการเสริมสร้างศักยภาพในด้านดังกล่าวระหว่างกัน (ศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล, 2555 : 1)

จากนโยบายด้านการศึกษาของอาเซียนที่กำหนดขึ้น ได้ส่งผลให้ประเทศไทยต้องกำหนดนโยบายด้านการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของอาเซียนเช่นกัน โดยประเทศไทยได้มีการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมาอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 15 เมื่อปี 2553 ได้มีการประกาศปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ที่เน้นความสำคัญของบทบาทการศึกษาในการสร้างประชาคมอาเซียนทั้ง 3 เสาหลัก ต่อมาในปี 2554 รัฐบาลได้กำหนดนโยบายการเตรียมความพร้อมเพื่อนำประเทศไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 อย่างสมบูรณ์ โดยสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งทั้งด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม นอกจากนี้ ได้กำหนดนโยบายให้ความสำคัญต่อการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน โดยร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตและบริการ ทั้งนี้ ประเทศไทยได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2555 – 2559 ที่ได้กำหนดให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในการสร้างความตระหนักในความสำคัญของประชาคมอาเซียน และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น พัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้และใช้ประโยชน์จากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พัฒนาทักษะแรงงานให้มีความสามารถเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานอาเซียน รวมทั้งการปรับกฎ ระเบียบ และการจัดการเชิงสถาบันให้สอดคล้องกับกติกาของอาเซียน โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ภายใต้ยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ได้แก่ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ประกอบด้วยการพัฒนาเด็กในวัยเรียนและการเตรียมความพร้อมกำลังคนระดับกลาง ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วยการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และการปรับปรุงและเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคีการพัฒนาภายในประเทศตั้งแต่ระดับชุมชนท้องถิ่น (จุไรศิริ ชูรักษ์, 2555 : 1)

จากความสำคัญดังกล่าวการศึกษาไทยจึงได้รับผลกระทบจากนโยบายการสร้างประชาคมอาเซียน ดังนั้น ภายในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมและปรับตัวด้านการศึกษา ตลอดจนหลักสูตร และการสอนให้มีความพร้อมที่จะพัฒนาเด็ก เยาวชน และประชาชนคนไทยให้มีความรู้ความสามารถ คุณลักษณะ และทักษะต่าง ๆ เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงและมีความหลากหลายในวิถีทางที่สอดคล้องกับข้อตกลงที่กำหนดในกฎบัตรอาเซียน อย่างไรก็ตาม หลังปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยก็ยังคงเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีความเป็นนานาชาติในวงกว้างมากขึ้น ดังนั้น จึงต้องมี

การเตรียมความพร้อมล่วงหน้าในด้านการศึกษา ตลอดจนหลักสูตรและการสอนที่ต้องมีความทันสมัย รองรับกับความเปลี่ยนแปลง และให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะการทำงาน และคุณลักษณะต่าง ๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมอาเซียนต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553-2554) ได้ทำการพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่ประชาคมอาเซียนขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมแก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ โดยนำมากำหนดเป็นนโยบายและแผนงานจัดทำเป็นเอกสารวิชาการจัดส่งให้สถานศึกษาในสังกัดลงสู่การปฏิบัติต่อไปนั้น การที่สถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จและสามารถเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ได้หรือไม่นั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการบริหารงานในสถานศึกษาที่ดี ซึ่งการบริหารสถานศึกษาจะบรรลุผลที่ตั้งไว้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานของสถานศึกษาในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อให้การดำเนินงานในแต่ละด้านสามารถตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ในการในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนเนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนความเจริญรุ่งเรืองของประเทศไทยและภูมิภาค การพัฒนาตัวบ่งชี้ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะช่วยส่งเสริม สนับสนุนในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาระหน้าที่การบริหารงานในโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2550 : 2) และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553-2554) ซึ่งสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีเครื่องมือหรือเกณฑ์ที่จะบ่งบอกสภาพหรือสะท้อนให้เห็นถึงวิธีการ ชีตความสามารถและผลการปฏิบัติงานในลักษณะใดลักษณะหนึ่งอันจะนำไปสู่สารสนเทศทางการบริหารการจัดการของสถานศึกษาที่มีคุณภาพ การพัฒนาตัวบ่งชี้เป็นวิธีการเพื่อให้ได้ตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จได้ตรงตามสถานการณ์ที่เป็นจริงมากที่สุด และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องยังไม่พบประเด็นการพัฒนาตัวบ่งชี้ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียน สังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเล็งเห็นความจำเป็นในการพัฒนาตัวบ่งชี้ขึ้น เพื่อให้ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการปฏิบัติงานและกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพในทุกด้านเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อกำหนดตัวบ่งชี้ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือและคู่มือคำอธิบายแบบสำรวจความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้นโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตการวิจัยในแต่ละขั้นตอนของการวิจัยไว้ 3 ด้านคือ ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล และขอบเขตด้านเนื้อหา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดตัวบ่งชี้ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการกำหนดตัวบ่งชี้ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 ท่าน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารวิชาการเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นอาเซียนยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษายุทธศาสตร์ที่ 3 บริหารจัดการโดยใช้เครือข่าย และยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี ความเชื่อมโยงของแผนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับโรงเรียนที่มีการจัดทำตัวชี้วัด

ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านอาเซียน โดยวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ที่ได้ใส่ลงตารางตามแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือและคู่มือคำอธิบายแบบสำรวจความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการสร้างเครื่องมือและคู่มือคำอธิบายแบบสำรวจความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการนำตัวบ่งชี้ที่ได้จากขั้นตอนที่หนึ่งมาสร้างเครื่องมือเป็นแบบสำรวจความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน จากนั้นนำแบบสำรวจ และคู่มือฯ ที่ได้ปรับแก้ ไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูวิชาการในโรงเรียน จำนวน 16 โรงเรียน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในขั้นตอนนี้เป็นการสร้างเครื่องมือและคู่มือคำอธิบายแบบสำรวจความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมทั้งตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อตัวบ่งชี้ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินทางการศึกษา มี 4 มาตรฐาน แต่ผู้วิจัยใช้เพียง 2 มาตรฐานเพื่อความเหมาะสมกับการวิจัย คือ มาตรฐานด้านความเป็นได้ (Feasibility Standards) คือ ตัวบ่งชี้ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีกิจกรรมและวิธีการประเมินที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและยอมรับได้และมาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) ตัวบ่งชี้ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้ใช้เทคนิคที่เหมาะสมทำให้ได้สารสนเทศที่เพียงพอสำหรับการตัดสินใจตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้นโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการตรวจสอบความตรงของตัวบ่งชี้ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่

พัฒนาขึ้นจากการตรวจสอบความสอดคล้องของกรอบตัวบ่งชี้กับวัตถุประสงค์การวิจัยและการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญและจากการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจากการนำไปทดลองใช้ กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 200 โรงเรียน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และการวิเคราะห์น้ำหนักความสำคัญของตัวบ่งชี้ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

นิยามศัพท์เฉพาะ

ตัวบ่งชี้ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียน หมายถึง หน่วยวัดความสำเร็จเกี่ยวกับทรัพยากร การดำเนินงานและผลการดำเนินงานของโรงเรียนในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน 4 ด้านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นอาเซียน ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 3 บริหารจัดการโดยใช้เครือข่าย และยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี

1. **ตัวบ่งชี้ด้านยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา** หมายถึง หน่วยวัดความสำเร็จเกี่ยวกับทรัพยากรของโรงเรียนในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับความเป็นประชาคมอาเซียน ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีการบูรณาการหลักสูตรความเป็นประชาคมอาเซียนเข้าไปในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 มีการจัดทำรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นประชาคมอาเซียนเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 มีหลักสูตรภาษาที่สามที่ใช้ในประชาคมอาเซียน และตัวบ่งชี้ที่ 1.5 มีการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.1 โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับความเป็นประชาคมอาเซียน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) ผู้เรียนมีทักษะในการ

แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล และ 5) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตร โดยโรงเรียนจัดทำให้สอดคล้องกับความเป็นประชาคมอาเซียน

1.2 มีการบูรณาการหลักสูตรความเป็นประชาคมอาเซียนเข้าไปในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หมายถึง เนื้อหา เอกสาร ประสบการณ์ต่าง ๆ ของการเรียนรู้ที่จัดให้แก่ผู้เรียน โดยการนำเอาเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับความเป็นประชาคมอาเซียนเข้าไปเชื่อมโยงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1.3 มีการจัดทำรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นประชาคมอาเซียนเป็นรายวิชาเพิ่มเติม หมายถึง รายวิชาที่สอนเกี่ยวกับ ความเป็นมาของอาเซียน ประชาคมอาเซียน จุดประสงค์หลักของอาเซียน ภาษาอาเซียน คำขวัญของอาเซียน อัตลักษณ์อาเซียน สัญลักษณ์อาเซียน ธงอาเซียน วันอาเซียน เพลงประจำอาเซียน กฎบัตรอาเซียน ประโยชน์อะไรจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.4 มีหลักสูตรภาษาที่สามที่ใช้ในประชาคมอาเซียน หมายถึง เนื้อหา เอกสาร ประสบการณ์ต่าง ๆ ของการเรียนรู้ที่จัดให้แก่ผู้เรียน โดยจัดการเรียนรู้ โดยการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน ได้แก่ ภาษาบาฮาซา (ประเทศอินโดนีเซีย) ภาษามลายูหรือภาษามลายู ภาษาฟิลิปปินส์หรือภาษาตากาล็อก ภาษาเวียดนาม ภาษาลาว ภาษาพม่า ภาษาเขมร

1.5 มีการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง โรงเรียนมีการกำหนดลักษณะที่ต้องการในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียน จำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ

1.5.1 ด้านความรู้ หมายถึง ความสามารถด้านการรู้คิดเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร รายละเอียดที่สำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับอาเซียนและประชาคมอาเซียน จำแนกเป็น 1.5.1.1) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอาเซียน ได้แก่ จุดกำเนิดอาเซียน สัญลักษณ์อาเซียน ประเทศสมาชิกอาเซียน กฎบัตรอาเซียนและความสัมพันธ์กับภายนอกอาเซียน และ 1.5.1.2) ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ได้แก่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมการเมือง ความมั่นคงอาเซียนและประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

1.5.2 ด้านทักษะ หมายถึง การพัฒนาตนเองให้มีความชำนาญหรือความสามารถในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพการงานในฐานะประชากรอาเซียนที่มีคุณภาพในอนาคต จำแนกเป็น 1.5.2.1) ทักษะในการสื่อสาร หมายถึง การพัฒนาตนเองให้สามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษและภาษาประเทศเพื่อนบ้านอีกอย่างน้อย 1 ภาษา 1.5.2.2) ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การพัฒนาตนเองให้สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การสืบค้น การรวบรวมองค์ความรู้และข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ 1.5.2.3) ทักษะทางอาชีพ

หมายถึง การพัฒนาตนเองให้มีความเชี่ยวชาญทางอาชีพและมีความสามารถหลากหลายเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพการงานในฐานะประชากรอาเซียนที่มีคุณภาพในอนาคต 1.5.2.4) ทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น หมายถึง การพัฒนาตนเองให้สามารถอยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถยอมรับและปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเท่าเทียมกัน และ 1.5.2.5) ทักษะในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง หมายถึง การพัฒนาตนเองให้มีความรู้ที่ได้มาตรฐานสากล กระตือรือร้นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

1.5.3 ด้านเจตคติ หมายถึง ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงออกของบุคคลที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพการงานในฐานะประชากรอาเซียนที่มีคุณภาพในอนาคต จำแนกเป็น 1.5.3.1) ทัศนคติในความเป็นอาเซียน หมายถึง ยอมรับและเห็นประโยชน์ของการเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน มีสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันในฐานะประชากรอาเซียน 1.5.3.2) ยอมรับในความหลากหลายทางวัฒนธรรม หมายถึง การเคารพและเห็นคุณค่าของบุคคลที่มีความแตกต่างทางด้านชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข และ 1.5.3.3) มีการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน หมายถึง การเตรียมตนเองให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และลักษณะการดำรงชีวิต เพื่อให้สามารถเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนอย่างรู้เท่าทัน

2. ตัวบ่งชี้ด้านยุทธศาสตร์ความสามารถด้านภาษาและเจตคติของบุคลากรและนักเรียน หมายถึง หน่วยวัดความสำเร็จเกี่ยวกับการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของโรงเรียนในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามยุทธศาสตร์ความสามารถด้านภาษาและเจตคติ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 คะแนนเจตคติของผู้บริหารในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 จำนวนโครงการภาษาต่างประเทศที่จัดให้นักเรียนเข้าร่วม ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 จำนวนโครงการภาษาอังกฤษที่จัดให้นักเรียนเข้าร่วม ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 จำนวนโครงการภาษาอาเซียนที่จัดให้นักเรียนเข้าร่วม ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 คะแนนความกลัวของครูด้านการใช้ภาษาและการจัดการเรียนการสอนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตัวบ่งชี้ที่ 2.6 จำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษไม่ต่ำกว่า 3.00 หรือร้อยละ 70 ตัวบ่งชี้ที่ 2.7 จำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอาเซียนไม่ต่ำกว่า 3.00 หรือร้อยละ 70 และตัวบ่งชี้ที่ 2.8 คะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

2.1 คะแนนเจตคติของผู้บริหารในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง ความคิด ความรู้สึก ความเชื่อของผู้บริหารที่มีต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2.2 จำนวนโครงการภาษาต่างประเทศที่จัดให้นักเรียนเข้าร่วม หมายถึง โรงเรียนมีการจัดกิจกรรม โครงการเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถของนักเรียนโดยใช้ภาษาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษและภาษาที่ใช้ในประเทศสมาชิกอาเซียน

2.3 จำนวนโครงการภาษาอังกฤษที่จัดให้นักเรียนเข้าร่วม หมายถึง โรงเรียนมีการจัดกิจกรรม โครงการเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถของนักเรียนโดยใช้ภาษาอังกฤษ

2.4 จำนวนโครงการภาษาอาเซียนที่จัดให้นักเรียนเข้าร่วม หมายถึง โรงเรียนมีการจัดกิจกรรม โครงการเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถของนักเรียนโดยใช้ภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียน ได้แก่ ภาษาบาฮาซา (ประเทศอินโดนีเซีย) ภาษามลายูหรือภาษามลายู ภาษาฟิลิปปินส์หรือภาษาตากาล็อก ภาษาเวียดนาม ภาษาลาว ภาษาพม่า ภาษาเขมร

2.4 คะแนนความกลัวของครูด้านการใช้ภาษาและการจัดการเรียนการสอนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง การที่ครูสามารถรับรู้เกี่ยวกับความกลัวของตนเองด้านการใช้ภาษาและการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน

2.5 จำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษไม่ต่ำกว่า 3.00 หรือร้อยละ 70 หมายถึง ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในรายวิชาภาษาอังกฤษของผู้เรียน

2.6 จำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอาเซียนไม่ต่ำกว่า 3.00 หรือร้อยละ 70 หมายถึง ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในรายวิชาภาษาอาเซียนของผู้เรียน

2.8 คะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบสอบถามปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเป็นประชากรอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีค่าคะแนนผ่านไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50

3. ตัวบ่งชี้ด้านยุทธศาสตร์บริหารจัดการโดยใช้เครือข่าย หมายถึง หน่วยวัดความสำเร็จเกี่ยวกับทรัพยากร การดำเนินงานและผลการดำเนินงานของโรงเรียนในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามยุทธศาสตร์บริหารจัดการโดยใช้เครือข่าย ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 จำนวนโครงการหรือกิจกรรมของโรงเรียนที่ส่งเสริมการพัฒนาการสร้างเครือข่ายในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 จำนวนโครงการหรือกิจกรรมที่จัดให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 จำนวนผู้บริหารและครูเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการกับเครือข่ายกลุ่มประชาคมอาเซียน ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 จำนวนผู้บริหารและครูที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน และตัวบ่งชี้ที่ 3.5 จำนวนนักเรียนที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน

3.1 จำนวนโครงการหรือกิจกรรมของโรงเรียนที่ส่งเสริมการพัฒนาการสร้างเครือข่ายในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง กิจกรรม โครงการที่โรงเรียนส่งเสริม หรือพัฒนาครู นักเรียนให้มีเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอกในการร่วมกันจัดกิจกรรมร่วมกัน เช่น การพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอน การสร้างนวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ครูและนักเรียนมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

3.2 จำนวนโครงการหรือกิจกรรมที่จัดให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรม โครงการที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้เข้าร่วมเพื่อแสดงของทางด้านความคิด วัฒนธรรม และการเรียนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

3.3 จำนวนผู้บริหารและครูเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการกับ เครือข่ายกลุ่มประชาคมอาเซียน หมายถึง กิจกรรม หรือโครงการที่ผู้บริหารและครู ได้ร่วม ดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ประสบการณ์กิจกรรมต่าง ๆ กับเครือข่ายกลุ่ม ประชาคมอาเซียนเพื่อนำความรู้ แนวคิดที่ได้มาพัฒนาให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมี คุณภาพ

3.4 จำนวนผู้บริหารและครูที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน หมายถึง ผู้บริหารและครูได้ไปศึกษาหรือดูงานในประเทศสมาชิกอาเซียน ได้แก่ ประเทศ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่า

3.5 จำนวนนักเรียนที่ได้ทัศนศึกษาในประเทศที่เป็นประชาคมอาเซียน หมายถึง นักเรียนได้ไปศึกษาหรือดูงานในประเทศสมาชิกอาเซียน ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่า

4. ตัวบ่งชี้ด้านยุทธศาสตร์พัฒนาสื่อและเทคโนโลยี หมายถึง หน่วยวัด ความสำเร็จเกี่ยวกับทรัพยากรและผลการดำเนินงานของโรงเรียนในการเตรียมความพร้อมเพื่อ เข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามยุทธศาสตร์พัฒนาสื่อและเทคโนโลยี ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 มีระบบ สารสนเทศบนสื่อออนไลน์ที่ครอบคลุมความรู้เกี่ยวกับเครือข่าย ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 มีแหล่งเรียนรู้ เกี่ยวกับเครือข่ายประชาคมอาเซียน ทั้งในรูปแบบเอกสาร วีดิทัศน์ และสื่อมัลติมีเดียอย่าง หลากหลาย ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 มีรายการโทรทัศน์ที่แนะนำเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และตัวบ่งชี้ที่ 4.4 จำนวนแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ที่โรงเรียนได้รับความร่วมมือหรือสนับสนุนจากหน่วยงาน ภาครัฐหรือภาคเอกชน

4.1 มีระบบสารสนเทศบนสื่อออนไลน์ที่ครอบคลุมความรู้เกี่ยวกับเครือข่าย หมายถึง โรงเรียนมีการรวบรวม จัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาเกี่ยวกับอาเซียน ความรู้ เกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียน ความรู้เกี่ยวกับความร่วมมือประเทศสมาชิกและนอกกลุ่มประเทศ สมาชิก ความรู้เกี่ยวกับประเทศสมาชิกและนอกกลุ่มประเทศสมาชิกซึ่งเก็บข้อมูลผ่าน คอมพิวเตอร์และเข้าถึงข้อมูลโดยการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต (Internet) โดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็น ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลและข่าวสาร

4.2 มีแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเครือข่ายประชาคมอาเซียน ทั้งในรูปแบบเอกสาร วีดิ ทัศน์ และสื่อมัลติมีเดียอย่างหลากหลาย หมายถึง บุคคล สื่อวีดิทัศน์ สื่อมัลติมีเดีย สถานที่ สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และ กระตุ้นให้เกิดการสร้างความรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

4.3 มีรายการโทรทัศน์ที่แนะนำเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน หมายถึง รายการที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นมาเกี่ยวกับอาเซียน ความรู้เกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียน ความรู้เกี่ยวกับความร่วมมือประเทศสมาชิกและนอกกลุ่มประเทศสมาชิก ความรู้เกี่ยวกับประเทศสมาชิกและนอกกลุ่มประเทศสมาชิกผ่านทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และกระตุ้นให้เกิดการสร้างความรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

4.4 จำนวนแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ที่โรงเรียนได้รับความร่วมมือหรือสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน หมายถึง โรงเรียนได้รับความร่วมมือหรือสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนในการจัดทำแหล่งข้อมูล ข่าวสาร ความรู้และประสบการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่เข้าถึงได้ทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่สามารถทำให้นักเรียนเกิดความรู้ได้ด้วยตนเอง จากการได้คิดเอง ปฏิบัติเอง และสร้างความรู้ด้วยตนเอง ตามอรรถยาศัยและต่อเนื่อง จนเกิดกระบวนการเรียนรู้

การประเมินมาตรฐานทางการศึกษา หมายถึง การประเมินความคิดเห็นที่มีต่อตัวบ่งชี้ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเกณฑ์ของคณะกรรมการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการประเมินทางการศึกษา (The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation) ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยประเมินเพียง 2 ด้าน คือ

มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ได้ สถานการณ์จริง บุคลากรในโรงเรียนจะยอมรับในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน และมีความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับเวลาและค่าใช้จ่าย

มาตรฐานด้านความเหมาะสม หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการปกป้องสิทธิ์ ไม่เปิดเผยข้อมูลให้ผู้ตอบได้รับความเสียหาย และมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ได้ตัวบ่งชี้ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่ได้รับการยืนยันแล้วว่ามีประสิทธิภาพ สามารถนำไปเป็นเครื่องมือเพื่อให้ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสามารถนำตัวบ่งชี้ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนไปเป็นเครื่องมือในการประเมินความพร้อมของโรงเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและผลที่ได้สามารถนำไปกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนเพื่อให้โรงเรียนมีความพร้อมเป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน